

Grønt Omstillingsforbund - Roskilde

Klima-koalition på tværs i Roskilde

1. Projektdeltagere

Grønt Omstillingsforbund – Roskilde (Go-Roskilde) er projektansvarlig. Bestyrelsen omfatter forsknings- og uddannelsesinstitutioner i Roskilde, byrådspolitikere, erhvervsliv (Roskilde Handel), forsyningsselskabet FORS, et boligselskab og klimaaktivister (se <https://www.go-roskilde.dk/bestyrelsen-og-sekretariatet/>). Sekretariatet ledes af ulønnede frivillige, samt studentermedhjælpere. Vi har allerede et meget stærkt netværk af organisationer og personer, som vil blive inddraget i projektet på deres interesse- og virkefelter. På energi-området drejer det sig bl.a. om DTU/Risø, Teknologisk Institut, Roskilde Kommune og Deltager-Danmark. På madområdet er vi ved at bygge samarbejde op med Zealand Erhvervsakademi, Zealand Business College, lokale skoler og ungdomsuddannelser.

På kommunikationssiden har vi en gruppe frivillige og professionelle, der har hjulpet os hidtil. Vi vil i forbindelse med dette projekt desuden samarbejde med kommunikationskonsulent Tina Werborg (Another Closet, Fucking Flink m.m.), som også er suppleant i vores bestyrelse.

Til at hjælpe os med refleksion og erfaringsopsamling samarbejder vi med lektor Annika Agger, Roskilde Universitetscenter. Annikas forskning har fokus på borgerinddragelse og på, hvorledes offentlige aktører kan samskabe løsninger og politikker med lokale interessenter. Det er hensigten at interesserede studerende på den samfundsvidenskabelige bachelor-uddannelse (fra 2. semester og senere) fra RUC kan medvirke til at undersøge og belyse klima-koalitionens arbejde via deres projektarbejde.

Go-Roskilde er et handlingsfællesskab, dannet i marts 2022. Det udspringer af og er stadig tæt forbundet med Roskilde Klima-netværk, som blev oprettet i 2019, og som pt. har godt 400 følgere på sin Facebook-gruppe. GO-Roskilde er godkendt som folkeoplysende forening og medlem af [Dansk Oplysningsforbund](https://www.dansk-oplysningsforbund.dk/), der som os er u- eller tværpolitisk. Se <https://www.go-roskilde.dk/om-os-og-om-andre/>

2. Formål og målgruppe

Projektets *langsigtede formål* er at accelerere lokal grøn omstilling i hele Danmark både i forhold til adfærdsmønstre og strukturelle ændringer. Det *umiddelbare mål* er at validere og skalere vores tilgang til at opbygge en bred og inkluderende klima- og biodiversitets-koalition. Som mål og middel involverer vi borgere, kommune, erhvervsliv og uddannelses/forsknings-institutioner i ligeværdige samarbejder, der skaber læring, handling og fællesskaber. Uanset om det drejer sig om at samskabe VE-projekter eller gøre det lettere at ændre madvaner, skal projektet kombinere erfaring, evidens og læring med handling eller handlingsanvisninger. Projektet sigter videre mod at både læring og handling foregår i og skaber fællesskaber, der er tilpasset dem, der deltager.

Vores *forandringsteori* er, at lokalt funderede sammenhænge på tværs af segmenter skaber mulighed for både forstærkede indsatser fra deltagerne og større accept af de tiltag, der gennemføres fra kommunal og statslig/international side. Her er kommunikation i bredeste forstand et helt centralt arbejdsfelt. Det uddyber vi nedenfor.

En stor del af kommunikationen omkring klima er præget af "dystre toner". Vi ved fra miljøpsykologisk forskning, at skal der mobiliseres bredere engagement i den grønne omstilling, er der brug for konkrete handleanvisninger, og gerne i sociale sammenhænge. I projektet indfanges disse pointer ved at kommunikation er en integreret del af indsatsen i projektets dialogmodel. Målet er at skabe fysiske og digitale rum, hvor stemmer fra forskellige segmenter mødes, lærer og handler i fællesskaber. Projektet tager udgangspunkt i den konkrete virkelighed, hvor mennesker på samme tid er professionelle erhvervsudøvere, borgere, forældre, sportsudøvere, vælgere, naboer osv., som lejlighedsvis er engagerede aktører og lejlighedsvis passive, i

mønstre, der veksler over tid og omstændigheder. Af samme grund ser vi personlig kontakt, netværksdannelse og fysiske fællesskaber som en essentiel del af vores arbejde, som digitale værktøjer skal supplere og styrke.

Projektet vil skabe rammer, hvor vaner udfordres positivt og dermed ændres, og hvor samskabelsesprocesser søger at påvirke den lokale klima- og biodiversitetspolitik i "grøn" retning (som ofte vil kalde på de mere ressourcestærke og/eller engagerede borgere). I sidstnævnte arbejder vi bevidst på at skabe netværk og processer, som inddrager borgere/professionelle (f.eks. køkken- og kantinepersonale, skolelærere, borgere, der ønsker nærvarme eller solceller) ud fra deres arbejdsopgaver, kompetencer og konkrete interesser og incitamenter. Vi arbejder således med engagement og fællesskaber fra kompleks samskabelse (pt. nærvarme, solceller, klimamærkning og smagfuld klima-god mad i professionelle køkkener) til praktisk læring og samvær (upcycling af læder og cykelslanger, besøg på affaldsstation, klima-bistro mm). Forbindelsen og samarbejdet med kommunens politiske styring og forvaltning er helt central.

I forhold til segmenterne i rapporten "Danskernes grundværdier og potentialer for forandring" har vi igennem vores hidtidige arbejde startet med at henvende os til de tillidsfulde omstillere og de retfærdighedssøgende pragmatikere. Vores kommunikationsarbejde i projektet vil favne og inddrage den ligefremme individualist og den tryghedssøgende traditionalist. Dette vil vi opnå igennem et stort indledende fokus på at forstå, hvilken målgruppe vi henvender os til, i tæt samarbejde med repræsentanter for de pågældende grupper.

I forhold til segmentanalysen er det således vores ambition på én gang at tale til segmenternes forskellige vilje og ressourcer til engagement (som også blandt de mest stålsatte er begrænset, når det skal ske i "borger-tiden" uden for arbejds- og privatlivs-sammenhænge). Vi vil kommunikere med og til sanserne (taktile, smagsmæssige og praktiske erfaringer), med og til følelserne (f.eks. naturvandring, kreative/artistiske discipliner, retfærdighedsfølelse ift. overskudsdeling i VE-projekter) og med og til hovederne (især samskabelses-processer med andre aktører, men også oplysning om klima- og biodiversitetskrisernes karakter og konsekvenser). Vi vil herigennem skabe blivende institutionelle rammer for det brede, langsigtede, lokale grønne omstillingsarbejde. Vi anerkender, at det er en kæmpe udfordring at nå bredt ud, og en del af vores arbejde bliver trial-and-error, selvom vi systematisk arbejder med at trække på andres erfaringer (som vi også gør på energi-området i.f.t. at imødegå NIMBY-reaktioner og inddrage borgerne tidligt og konsekvent).

Vi vil arbejde med kampagne-formater, der over en begrænset periode sætter fokus på et tema – byens borgmester har f.eks. indvilliget i at medvirke i en mulig kampagne, hvor han i en uge sammen med andre af byens "spidser" skal spise mere klima-rigtig mad, end han allerede gør, og rapportere herom i medier – og naturligvis have støtte hertil i form af tilgængelige opskrifter med fokus på velsmag.

Som afsæt for vores arbejde vil vi hellere medvirke til at skabe små positive forandringer for mange end store forandringer for få mennesker – både fordi den samlede impact derved kan være større, og fordi vi tror bevægelsen mod mere omfattende forandringer bedst stimuleres gennem mange små skridt, ikke mindst i.f.t. individuelle adfærdsmønstre.

Vi finder det afgørende oftest at arbejde så tæt på folks bo- og/eller arbejds-/uddannelsessteder som muligt, dels fordi "mikro-lokale" netværk skaber tryghed og gør det lettere – og i øvrigt mere klima-rigtigt – at deltage og dels fordi vi ønsker at tage udgangspunkt i allerede velfungerende lokal organisering fx landsbyråd og boligselskabernes afdelinger.

Som synligt udtryk for vores tilgang til at nå bredt ud har vi i vores bestyrelse en repræsentant for de ca. 13.000 borgere i kommunen, der bor i almennyttige boliger. Vi har også en repræsentant fra Teknisk Skole, som på uddannelsessiden rekrutterer til mange af de ikke-boglige uddannelser, der bliver helt centrale i den praktiske grønne omstilling i fremtiden.

3. Mål og indikatorer

Langsigtet mål (der overvejende bliver indfriet efter projektets afslutning): Den grønne omstilling har fået yderligere fart på og er forankret gennem læring og aktiv samskabelse mellem borgere, kommuner, virksomheder og uddannelses-/forskningsinstitutioner.

Succeskriterier:

1. Ved projektafslutning midt-2024 er minimum tre borgergrupper i Roskilde Kommune aktivt i gang med at implementere VE-projekter.
2. Et survey blandt aktører bekræfter, at projektets kampagner og netværk i Roskilde har sat markant øget fokus på klima-rigtig mad.
3. En evaluering i slutningen af 2025 vurderer, at Grønt Omstillingsforbund – Roskilde over en bredere front er lykkedes med at stimulere grønne tiltag i kommunen og har stimuleret til lignende tiltag i andre kommuner.

Umiddelbare mål (effekter af projektet ved projektafslutning): Grønt Omstillingsforbund – Roskilde er anerkendt og konsolideret (organisatorisk og økonomisk) som en væsentlig spiller i den grønne omstilling i Roskilde Kommune. GO-Roskilde er i stand til at arbejde konstruktivt på tværs af grupper, interesser og holdninger i kommunen. Desuden er der i mindst to andre kommuner grupper, der søger at opbygge tilsvarende lokale Grønne Omstillingsforbund, inspireret af og byggende på vores erfaringer.

Succeskriterier:

1. GO-Roskilde har medio 2024 mindst 300 betalende medlemmer, heraf mindst 50 organisations-medlemmer.
2. Der er i sæsonen 2023/2024 mindst 1.000 betalende deltagere i læringsarrangementer og events
3. Ud over netværk indenfor energi og mad er der opstartende netværk og aktiviteter på mindst to yderligere tematiske områder (f.eks. natur/biodiversitet, mobilitet, upcycling eller affald).
4. Der er i projektperioden gennemført mindst tre brede kampagner, der gennem omtale og/eller deltagelse når mindst 2.000 borgere.
5. GO-Roskilde har gennem sine læringsaktiviteter og yderligere fundraising et samlet omsætningsbudget for 2024 i størrelsesordenen 500-700.000 kr.
6. I mindst to kommuner er opbygningen af lignende omstillingsforbund nået mindst til indledende orienterende møder med lokale interessenter, med færdige præsentationer af mål, organisation og aktiviteter mm. af de kommende forbund.

4. Aktiviteter og resultater

I forhold til implementeringen af projektet arbejder vi efter gængse principper for tilpasset projektledelse (Adaptive Project Management¹). Det indebærer, at vi har en rammeplan ved projektstart (detaljeret nedenfor), men at vi forudser og velkommer hyppige revisioner af aktiviteter og resultater, baseret på systematisk og struktureret opsamling af projekterfaringerne undervejs. Go-Roskildes bestyrelse er styregruppe for projektet, fordi det bliver vores centrale, samlende projekt for videreudvikling af organisationen.

Læsevejledning: Markeringer på tidslinien indikerer forventede perioder med højt aktivitetsniveau. Der vil på de fleste områder også være kontinuerlige aktiviteter, også i forhold til opståede muligheder undervejs.

	1 kv. 2023	2 kv. 2023	3 kv. 2023	4 kv. 2023	1 kv. 2024	2 kv. 2024
Resultat 1: Fælles projektforståelse, planer, læring og formidling	x					
1.1. Teambuilding, kontrakter, detaljerede arbejdsplaner for 6 mdr.		x	x	x	x	x
1.2. Refleksionsmøder, revision, erfa-sheets			x	x	x	x
1.3. Formidling ud over kommunegrænsen						
Resultat 2: Regelmæssig, strategisk kommunikation og kampagner, der når målgrupper; netværk, der benytter dialogværktøjer	xxx			xxx		
2.1. Konzeptudvikling og sparring med konsulent og revision		xxx				
2.2. Justering og videreudvikling af hidtidige SoMe og web-platforme, nyhedsbreve mm		xxx	xxx			xxx
2.3. Kampagne-design, pilotafprøvning og revision heraf			xxx		xxx	
2.4. Identifikation af dialog-plattform, tilpasning og afprøvning						

1 Se <https://amg.um.dk/tools/guidance-note-for-adaptive-management> til illustration af tilgangen.

Resultat 3: Borgergrupper samskaber VE-anlæg (og muligvis nærvarmeanlæg)	xxx	xxx				
3.1 Etablering af katalog over udfordringer og tilhørende løsninger, når VE-anlæg etableres	xxx	xxx				
3.2 Identifikation af best practices og lokale ressourcer	xx		xxx		xxx	
3.3 Workshops om modeludvikling i de identificerede lokalområder				xxx		xxx
3.4 Formidling af erfaringer og modeller						
Resultat 4: Pilot-kampagner på mad-området er klar til at skalere til faste begivenheder, og et eller flere netværk er aktive med fokus på læring, sensorisk inspiration og erfaringsudveksling blandt madprofessionelle	xxx					
4.1. Udvikling af kampagnekoncepter		xx		xx	xx	
4.2. Pilot-testning, gentagelse, evt. opskalering af kampagner		xxx	xxx	xxx	xxx	xxx
4.3. Opstart og udvikling af netværk med fokus på sensoriske oplevelser, virtuelle erfa-udvekslinger og støttefunktioner til netværket, samt tema-baserede workshops/seminarer (f.eks. klimamærkning/beregning)			xxx		xxx	
4.4. Inddragelse af yderligere lokale aktører (producenter, detailhandel), yderligere fundraising						
Resultat 5: GO-Roskildes folkeoplysende aktiviteter dækker en bred vifte af emner og tiltrækker deltagere fra mange forskellige grupper/segmenter i kommunen.						
5.1. Udvikling og afprøvning af markedsføringstilgange ift. læringsaktiviteter og events		xx		xx		xx
5.2. Opbygning og systematisering af net af undervisere og formidlere på forskellige temaområder	xx		xx		xx	
5.3. Udvikling og iværksættelse af strategi til rekruttering og vedligehold af frivillige i GO-Roskilde		xx		xx		
5.4. Udvikling og udrulning af detaljeret funding- og sponsorstrategi			xx	xx		

Projektets væsentlige risici omfatter:

- Reguleringer og tiltag på nationalt plan overhaler – positivt eller negativt – vores indsatser, så de ikke kan gennemføres. Risikohåndtering vil være tæt monitorering af statslige/nationale tiltag, og tilpasning hertil af resultater og aktiviteter.
- Vores anstrengelser for at nå bredt ud med læring, handling og fællesskaber er ikke i stand til at trække folk af gårde, huse og lejligheder som forventet. Risikohåndtering er dels den indledende anerkendelse af, at det er vanskeligt, dels nøje opfølgning af del-resultater, justering af processer og yderligere inddragelse af refleksions-partnerne på RUC og andre til at hjælpe os videre.

5. Andre finansieringskilder

Angiv eventuelt allerede modtagne bevillinger, indsendte eller planlagte ansøgninger eller andre finansieringskilder for det samlede projektbudget i nedenstående skema. Skriv f.eks. "ansøgt" i kolonnen status, hvis der er sendt en ansøgning, men beslutningen endnu ikke er meddelt.

Finansieringskilde	Beløb	Status
Roskilde Kommunes Klimafond	196.733	Bevilget
Egenfinansiering, projektledelse	213.750	(sv. til ca. 520 timer over 18 mdr).
Roskilde Miljøpulje el.lign.	189.017	Forventes søgt medio 2023